

La Participació Dels Ciutadans en les Institucions de la Unió Europea 2026/2027

Codi: 102257

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs
Dret	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Cristina Blasi Casagran

Correu electrònic : cristina.blasi@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per a un bon seguiment de el curs és necessari tenir una formació jurídica prèvia. No és indispensable tenir coneixements previs específics de Dret de la Unió Europea, però cas que no s'hagin caldrà fer unes lectures addicionals a principis de curs, que el professorat indicarà de manera individualitzada en funció dels coneixements previs de l'alumnat.

S'ha de tenir com a mínim un nivell C1 de llengua anglesa.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible

Objectius

- Conèixer i analitzar els drets polítics lligats a la ciutadania europea.
- Millorar la comprensió del Dret de la Unió Europea tenint plenament present el principi democràtic i drets de ciutadania reconeguts per la jurisprudència del Tribunal de Justícia.
- Analitzar l'arquitectura institucional de l'Unió Europea i les dinàmiques interinstitucionals des de la perspectiva de la legitimitat democràtica i les seves concrecions jurídiques.
- Comprendre les vies de comunicació entre ciutadans, organitzacions de la societat civil, representacions d'interessos, i les institucions de la Unió Europea, des d'una perspectiva jurídica.

Resultats d'aprenentatge

1. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
2. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
3. Reconèixer i resoldre problemes.
4. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
5. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
6. Memoritzar i utilitzar la terminologia pròpia del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.

7. Identificar i conèixer els continguts bàsics de cada una de les especialitats indicades.
8. Valorar els canvis i les reformes legislatives en un context de pluralitat d'ordenaments.
9. Identificar i valorar els canvis i l'evolució de la jurisprudència en un context de pluralitat d'ordenaments.
10. Construir un raonament o discurs jurídic en l'àmbit del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
11. Aplicar una visió interdisciplinària i integrada dels problemes jurídics en l'entorn internacional.
12. Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
13. Buscar, interpretar i aplicar les normes jurídiques pròpies del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.

Continguts

Tema 1. - Concepte i límits de la ciutadania europea

Drets/obligacions d'un ciutadà europeu. - Obtenció de la ciutadania europea. - Diferència entre ciutadania i nacionalitat. - Orígens i història de la ciutadania europea. - Categories de ciutadà europeu. - Desenvolupament del concepte de ciutadania pel TJUE.

Tema 2. - Drets polítics dels ciutadans europeus

El procediment electoral. - Els drets electorals dels ciutadans europeus. - Condicions de vot a les eleccions municipals i a les eleccions al PE. - Jurisprudència del TJUE i del TEDH. - Sistemes electorals als Estats Membres.

Tema 3. - Els poders i funcions del Parlament Europeu

Increment de poders del PE. - Funcions bàsiques del PE. - El Parlament com a legislador: la codecisió amb el Consell, la iniciativa legislativa i el control dels actes no legislatius. - Procediment fast-track. - El control parlamentari.

Tema 4. - Els membres del Parlament Europeu

Personal temporal. - Secretaria General. - Els diputats: L'estatut europeu i el rol dels diputats individuals. - El president del PE. - Assistents dels eurodiputats. - Les comissions parlamentàries. - Comissions temporals d'investigació. - Els grups polítics europeus. - La figura del rapporteur.

Tema 5. - El rol dels Parlaments Nacionals a la UE

La participació dels Parlaments nacionals a las modificacions dels Tractats bàsics de la Unió Europea. - La consulta dels parlaments estatals i subestatals sobre el respecte del principi de la subsidiarietat. - La cooperació entre el Parlament Europeu i els parlaments dels Estats membres. - Funcions dels PN des del Tractat de Lisboa. - El procediment d'alerta temprana.

Tema 6. - Els referèndums sobre qüestions de la Unió Europea

Los referèndums d'adhesió o retirada de la Unió Europea. - Els referèndums de ratificació de Tractats. - Els referèndums sobre polítiques de la UE. - Estudi de cas: Brexit.

Tema 7. - La iniciativa ciutadana al Tractat de Lisboa

El dret de les ciutadanes i ciutadans de demanar nova legislació. - Procediment aplicable. - Condicions de fons. - Estudi de les iniciatives pasades i presents.

Tema 8. - La participació de la societat civil: El Comitè Econòmic i Social

Membres del Comitè Econòmic i Social. - Categories del CES. - President del CES. - Competències del CES. - Àmbits de consulta del CES.

Tema 9. - Las peticions i les reclamacions de les ciutadanes i els ciutadans

El dret de petició al Parlament Europeu. - Procediment de petició. - L'Ombudsman europeu: Origen i evolució. - Límits de l'Ombudsman europeu. - Diferències entre l'Ombudsman i el TJUE.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes teòriques	22	0,88	6, 7, 8, 10
Recerca de documentació	8	0,32	4, 5
Debats (Seminaris)	4	0,16	1, 2, 4, 10
Preparació i redacció de treballs	25	1	2, 5, 6, 7, 10, 11
Presentacions orals (Seminaris)	6,5	0,26	1, 4, 9, 10, 11
Pràctiques (Seminaris)	11,5	0,46	2, 3, 7, 9, 10, 11
Avaluació	5	0,2	2, 3, 10, 12
Lectura de textos	20	0,8	8, 9
Estudi	43	1,72	4, 6, 7

Durant el curs, l'alumnat ha de realitzar diversos tipus d'activitats. Una gran part de l'aprenentatge s'adquireix fora de l'aula, mitjançant l'estudi autònom de l'alumnat. Aquest estudi es complementa amb la lectura de textos i sentències, així com la preparació i redacció de treballs i activitats.

L'assistència a classe és imprescindible ja que s'imparteixen sessions teòriques, necessàries per a la realització de les pràctiques. A més, una gran part d'aquestes pràctiques es duen a terme en horari de classe, i consisteixen en la participació en debats, resoldre qüestions relatives a sentències o textos llegits prèviament, i també a realitzar presentacions orals.

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o d'informació i la correcció de textos, així com les activitats específiques que indiqui el professorat. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat 1	10%	0,7	0,028	3, 7, 9, 10
Examen	50%	2	0,08	6, 7, 8, 9, 11
Presència i participació	10%	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
Lliurament activitats aula	10%	0,3	0,012	3, 7, 8, 10, 13
Activitat 2	10%	0,7	0,028	7, 8, 9, 11
Activitat 3	10%	0,8	0,032	1, 2, 4, 8, 9, 12

L'avaluació final serà el resultat de combinar l'avaluació continuada amb l'examen final.

L'avaluació continuada comptarà un 50% de la nota final i consistirà en 5 activitats diferents: Tres activitats evaluables (10% cada una), presentació de totes les activitats de classe (10%), i assistència i participació a classe (10%).

La data concreta de realització de les activitats evaluables publicarà al Campus Virtual abans de l'inici de la docència, i s'explicarà detalladament al primer dia de classe.

L'altre 50% s'obtindrà amb un examen final, que consistirà en preguntes breus sobre aspectes que s'han après a classe.

L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professorat de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable.

L'avaluació única (només en els casos en què l'alumne l'hagi sol·licitat prèviament i hagi estat aprovat degudament) constarà de tres proves: 1) una prova escrita de coneixement dels continguts de l'assignatura (50% de la nota final), 2) una prova oral on s'examinaran els coneixements, la destresa oral i el pensament

crític (25% de la nota final), i 3) un estudi de cas, on s'examinarà la capacitat d'aplicar els continguts teòrics de l'assignatura a una situació real (25% de la nota final). Si l'alumne no obté un 5 a la mitjana aritmètica de les tres proves, podrà optar per la reavaluació, sempre que arribi a un mínim de 3 sobre 10 a la prova escrita de coneixements. La segona convocatòria consistirà en un únic examen (100% de la nota). S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Reavaluació: Les persones que no superin l'assignatura segons el mètode indicat, però que hagin obtingut com a mínim un 3 (sobre 10) en la nota final de l'assignatura podran presentar-se a la reavaluació. Les disposicions relatives a la reavaluació són d'aplicació i interpretació estrictes. Les persones que optin per avaluació única tindran el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.

IMPORTANT: En cas que l'estudiant copii, cometi plagi o sigui descobert amb algun dispositiu prohibit en alguna prova d'avaluació, el professorat el qualificarà amb un 0 en aquest acte d'avaluació, i notificarà el fet al Deganat de la Facultat presentant un informe sobre les circumstàncies i evidències del fet produït per sol·licitar l'obertura d'un eventual expedient disciplinari a l'estudiant. Aquesta activitat d'avaluació no serà recuperable. En cas que es produeixin més d'una irregularitat en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura és 0

L'examen i els treballs es realitzaran sempre en llengua anglesa.

Bibliografia

Obligatòria:

Cristina Blasi Casagran, "Handbook on public participation in the institutions of the European Union" (4th edition), Servei de Publicacions UAB (Bellaterra: 2026), ISBN 979-13-88031-06-9

Complementària:

Elspeth Guild and Valsamis Mitsilegas, "Immigration and Asylum Law and Policy in Europe", Brill | Nijhoff, Boston, Massachusetts (USA), April 2015, ISSN: 1568-2749

David M. Farrell and Roger Scully, "Representing Europe's Citizens? Electoral Institutions and the Failure of Parliamentary Representation", Oxford University Press, May 2007, ISBN: 9780199285020

Ulrike Liebert, Alexander Gattig and Tatjana EVAS, "Democratising the EU from Below? Citizenship, Civil Society and the Public Sphere", Ashgate, 2013, ISBN 9781472408303

Fernando Mendez, Mario Mendez and Vasiliki Triga, "Referendums and the European Union. A Comparative Inquiry", Cambridge Studies in European Law and Policies, June 2014, ISBN: 9781107034044

The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution, Dictus Publishing, December 2010, ISBN-10: 3843343403.

Cristina Blasi Casagran, *Global data protection in the field of law enforcement: An EU perspective*, Routledge. Taylor & Francis Group, Oxfordshire, UK, June 2016.

Kristine Kruma, "EU Citizenship, Nationality and Migrant Status: An Ongoing Challenge", *Martinus Nijhoff Publishers*, 2013.

Gregorio Garzón Clariana, "Introducción", G. Garzón Clariana (ed.): *Ciudadanía europea y democracia - La reforma del acta electoral y de los partidos políticos europeos/European citizenship and democracy - The Reform of the electoral act and of European political parties/Ciudadania europea i democràcia - La reforma de l'acta electoral i dels partits polítics europeus*, ed. Marcial Pons, Madrid 2012, p. 23 a 27.

Gregorio Garzón Clariana, "El control parlamentario del ejecutivo en la Unión Europea" F. Pau i Vall (coord.): *El control del Gobierno en democracia*, Madrid, Tecnos, 2013, p. 19-40.

Gregorio Garzón Clariana, "Les droits politiques des citoyens de l'Europe: les vingt premières années", *ERA*

Forum (2013) p. 545-567.

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt